

ارکان سازمان ملی استاندارد ایران

۱- شورای عالی استاندارد

۲- رئیس سازمان

محورهای فعالیت سازمان ملی استاندارد ایران

۱- استانداردسازی

۲- اندازه‌شناسی

۳- تأیید صلاحیت

۴- ارزیابی انطباق

مأموریت‌ها و وظایف سازمان ملی استاندارد ایران

- ۱- تعیین، تدوین، به‌روزرسانی و نشر استانداردهای ملی
تبصره ۱- فهرست کالاها و تجهیزات پزشکی و استاندارد آنها به‌موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد سازمان و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به‌تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد.
تبصره ۲- سازمان ملی استاندارد ایران به‌عنوان تنها مرجع رسمی اعطای نشان حلال موظف است به‌منظور حصول اطمینان از انطباق استانداردهای حلال با موازین فقه اسلامی و نظارت بر اجرای آن یک فقیه مجتهد متجزی صاحب‌نظر در مسائل حلال به شورای نگهبان پیشنهاد و پس از تأیید فقهای شورای نگهبان با حکم رئیس سازمان برای چهار سال منصوب نماید. این حکم برای دوره‌های بعدی قابل تمدید می‌باشد
- ۲- مشارکت در تدوین استانداردهای منطقه‌ای و بین‌المللی از طریق عضویت فعال در کمیته‌های فنی
- ۳- انجام مطالعات تطبیقی برای دستیابی به تجارب سایر کشورها در حوزه‌های مرتبط با استانداردسازی
- ۴- توسعه استانداردهای پژوهش‌محور در جهت ارتقای کیفیت کالا و خدمات هماهنگ با استانداردهای بین‌المللی
- ۵- انجام تحقیقات به‌منظور تدوین و به‌روزرسانی استانداردها، بهبود روشها و سامانه‌ها با بهره‌گیری از توانمندی‌های بخشهای درون و برون‌سازمانی و اقدام به بومی‌سازی استانداردهای بین‌المللی بر پایه الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت
تبصره - پژوهشگاه استاندارد به‌عنوان بازوی تحقیقاتی سازمان باید از طریق آزمایشگاههای مرجع و تأیید صلاحیت‌شده نسبت به انجام پژوهش در زمینه بهبود استانداردهای ملی و بومی‌سازی استانداردهای منطقه‌ای و بین‌المللی اقدام کند
- ۶- آموزش و ترویج استانداردها و فراهم نمودن امکان دسترسی مردم به مشخصات و اطلاعات مربوط به استانداردهای کالا و خدمات در سطح کشور
- ۷- برنامه‌ریزی و نظارت بر امور اندازه‌شناسی قانونی کشور
- ۸- ترویج سامانه بین‌المللی یکاها SI به عنوان سامانه رسمی اندازه‌شناسی قانونی در کشور و برسنجی (کالیبراسیون) وسایل سنجش
- ۹- تجهیز و راه‌اندازی آزمایشگاههای مرجع اندازه‌شناسی برای برسنجی وسایل و تجهیزات اندازه‌شناسی به‌عنوان تنها مرجع رسمی این وظیفه در کشور
- ۱۰- اعتباربخشی و تأیید صلاحیت کلیه نهادهای ارزیابی انطباق نظیر آزمایشگاههای آزمون و

- برسنجی، مؤسسات بازرسی‌کننده داخلی و خارجی (سورویانس) مؤسسات گواهی‌کننده محصول، مؤسسات گواهی‌کننده اشخاص حقیقی و حقوقی و مؤسسات گواهی‌کننده سامانه‌های مدیریتی به‌عنوان تنها مرجع رسمی این وظیفه در کشور
- ۱۱- نظارت بر حسن اجرای استانداردهای اجباری و کلیه کالاها و خدمات دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد
- ۱۲- نظارت بر حسن اجرای استانداردهای اختیاری
- ۱۳- بررسی کارشناسی پیشنهاددهای دستگاههای اجرایی پیشنهاددهنده استانداردهای اجباری جهت ارائه به شورای عالی استاندارد
- ۱۴- تدوین، به‌روزرسانی و نظارت بر اجرای استانداردهای مصرف بهینه انرژی با مشارکت دستگاههای تخصصی ذی‌ربط هماهنگ با استانداردهای روز دنیا و مقتضیات کشوری
- ۱۵- کنترل کیفیت کالاهای صادراتی مشمول استاندارد اجباری به‌منظور فراهم نمودن امکان رقابت با کالاهای مشابه خارجی و حفظ بازارهای بین‌المللی
- ۱۶- کنترل کیفیت کالاهای وارداتی به‌منظور جلوگیری از ورود کالاهای نامرغوب و حمایت از مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان داخلی
- تبصره - سازمان می‌تواند جهت تسریع در روند واردات کالاهایی که بر روی آنها توسط دستگاههای تخصصی تأیید صلاحیت‌شده، آزمایش کیفی انجام می‌شود، با دستگاههای مزبور هماهنگی لازم و اقدام مشترک به‌عمل آورد.
- ۱۷- آزمایش و تطبیق نمونه کالا و خدمات با استانداردهای مربوط یا ضوابط و مقررات فنی مورد قبول و در صورت لزوم استفاده از اظهارنظرهای مقایسه‌ای از طریق آزمون کفایت تخصصی بین آزمایشگاهی و صدور گواهینامه‌های لازم
- تبصره - سازمان می‌تواند برای انجام آزمون‌های کفایت تخصصی بین‌آزمایشگاهی و همچنین آزمون نمونه‌های وارداتی و صادراتی و تجهیزات اندازه‌شناسی، از خدمات آزمایشگاههای آزمون و برسنجی تأیید صلاحیت‌شده استفاده نماید.
- ۱۸- اندازه‌گیری سالانه نرخ رشد کیفیت محصولات اعم از کالا و خدمات با بهره‌گیری از معیارها و شاخصهای معتبر و گزارش نتایج حاصل از ارزیابی‌ها به مراجع ذی‌ربط و جامعه
- ۱۹- ساماندهی ساختار نظام مدیریت کیفیت واردات و صادرات کشور با هدف رفع موانع فنی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه
- ۲۰- تعیین جایزه ملی کیفیت و برگزاری مراسم مربوط و اعطای جایزه مزبور به‌عنوان مرجع رسمی این وظیفه در کشور
- تبصره - برگزاری هرگونه همایش، هم‌اندیشی(سمینار) و عناوین مشابه با موضوع استاندارد و کیفیت در کشور منوط به کسب مجوز از سازمان می‌باشد.
- ۲۱- تحول در ساختار و مراحل صدور مجوز کاربرد نشان استاندارد در راستای به‌روزرسانی رقابت‌پذیری و بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته و درجه‌بندی کیفیت کالاهای با نشان استاندارد
- ۲۲- بررسی و تشخیص اولویت‌های استانداردسازی در حوزه نیازهای داخلی، صادراتی و وارداتی کشور
- ۲۳- ساماندهی نظام ارتقای دانش، مهارت و تجربه در عرصه استانداردسازی به‌منظور ارتقای کیفیت و استفاده از روشها و فناوری‌های نوین در فرآیند تولید
- ۲۴- فراهم نمودن امکان نظارت‌های مردمی بر کیفیت کالاها با نشان استاندارد ملی به‌منظور ارتقای کیفیت تولید کالا و خدمات ارائه‌شده
- ۲۵- برنامه‌ریزی و هماهنگی لازم جهت به‌رهمندی از توانمندی‌های علمی و پژوهشی دانشگاهها و

مراکز آموزشی و پژوهشی کشور به منظور توسعه دانش استاندارد و بهره‌گیری از رویکردهای فناوری‌های نوین در عرصه استانداردسازی کشور

"شورای عالی استاندارد"

ترکیب شورای عالی استاندارد عبارت است از:

- ۱- رئیس‌جمهور به‌عنوان رئیس شورای عالی و در غیاب وی معاون اول رئیس‌جمهور
- ۲- رئیس سازمان به‌عنوان دبیر شورای عالی
- ۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۴- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست
- ۵- وزیر «امور اقتصادی و دارایی»، «علوم، تحقیقات و فناوری»، «راه و شهرسازی»، «جهاد کشاورزی»، «صنعت، معدن و تجارت»، «بهداشت، درمان و آموزش پزشکی»، «نفت»، «نیرو»، «تعاون، کار و رفاه اجتماعی»، «ارتباطات و فناوری اطلاعات» و «دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح»
- ۶- دادستان کل کشور
- ۷- رئیس سازمان بازرسی کل کشور
- ۸- دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی مرتبط با حوزه استاندارد
- ۹- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران
- ۱۰- رئیس اتاق تعاون ایران
- ۱۱- رئیس اتاق اصناف ایران
- ۱۲- چهار نفر متخصص باتجربه در امور استاندارد به پیشنهاد رئیس سازمان و حکم رئیس‌جمهور برای مدت چهار سال
- ۱۳- رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران
- ۱۴- رئیس مرکز ملی تأیید صلاحیت ایران
- ۱۵- رئیس شورای رقابت.

تبصره ۴- مصوبات شورای عالی استاندارد با تأیید مسؤولان ردیفهای (۱) تا (۵) این ماده و مصوبات شورای استاندارد استانی فقط در چهارچوب این قانون و مصوبات شورای عالی استاندارد نافذ و اجرائی می‌گردد:

وظایف و اختیارات شورای عالی استاندارد

- ۱- تصویب سیاست‌های راهبردی سازمان و نظارت بر حسن اجرای آنها
- ۲- تجدیدنظر در سیاست‌های کلی سازمان در چهارچوب شرح وظایف مصوب
- ۳- تفکیک امور حاکمیتی نظام استاندارد از تصدی‌گری و تحکیم مبانی آن در عرصه استاندارد کشور و اتخاذ تصمیم در مورد واگذاری وظایف تصدی‌گری به بخشهای خصوصی، تعاونی و غیردولتی
- ۴- رسیدگی به گزارش رئیس‌سازمان در مورد اقدامات و برنامه‌های انجام‌شده
- ۵- تصویب ساختار تشکیلاتی سازمان و تعیین پستهای سازمانی مورد نیاز به پیشنهاد رئیس سازمان با رعایت مقررات مربوطه
- ۶- تصویب مقررات مالی، اداری و استخدامی سازمان و مراکز و واحدهای تابعه با رعایت قوانین مربوط

- ۷- بازنگری سالانه تعرفه‌های خدمات متناسب با نرخ اعلامی تورم توسط بانک مرکزی
- ۸- تصویب تعرفه‌های مورد نیاز به‌منظور خرید خدمت و ارائه خدمات سازمان
- ۹- تصویب بودجه سالانه پیشنهادی سازمان و همچنین حسابرسی و تصویب حساب درآمد و هزینه سالانه سازمان با رعایت مقررات مربوطه که به منزله مفاصاحساب سازمان می‌باشد.
- ۱۰- تصویب دستورالعمل‌های تخصصی مورد نیاز فعالیت‌های سازمان در چهار محور استانداردسازی، ارزیابی انطباق، تأیید صلاحیت، اندازه‌شناسی و سایر موارد مورد نیاز به پیشنهاد رئیس سازمان.
- ۱۱- تصویب طرح و علائم استاندارد ملی به‌عنوان علائم رسمی دولتی
- ۱۲- تصویب اجرای اجباری استانداردها در سراسر کشور، لغو یا تعلیق آنها
- ۱۳- اتخاذ تصمیم درباره تفویض قسمتی از اختیارات اجرائی سازمان به سایر سازمان‌های دولتی، خصوصی و تعاونی با رعایت مقررات مربوطه
- ۱۴- اتخاذ تصمیم در مورد روابط همکاری در زمینه استاندارد با سازمان‌های علمی و مؤسسات مشابه خارجی و پرداخت حق عضویت‌ها در چهارچوب قوانین و مقررات کشور
- ۱۵- ایجاد کمیسیون‌های تخصصی متشکل از صاحب‌نظران و نخبگان عرصه استاندارد به‌منظور بررسی‌های تخصصی و ارتقای کارآمدی شورا

"شورای استاندارد استان"

شورای استاندارد استان به ریاست استاندار و دبیری مدیرکل استاندارد استان و عضویت مدیران کل و رؤسای سازمان‌ها و نهادهایی که وزرا و رؤسای آنها عضو شورای عالی استاندارد می‌باشند و دو نفر کارشناس به پیشنهاد مدیرکل استاندارد و با حکم استاندار و یک نفر از نمایندگان استان به انتخاب مجمع نمایندگان استان مرتبط با حوزه استاندارد تشکیل می‌شود.

"الزام اجرای استاندارد"

1- استاندارد اجباری:

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرائی بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و /یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید.

سازمان همچنین می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرائی استاندارد کالاهای صادراتی و درجه بندی آن را اجباری نماید.

عدم رعایت ویژگی‌های استانداردهای اجباری مشمول پیگرد قانونی و ابطال پروانه کاربرد علامت استاندارد خواهد بود. کاربرد علامت استاندارد ایران نشانگر تعهد تولیدکننده یا عرضه‌کننده محصول به رعایت ضوابط و قوانین و استمرار انطباق مشخصات کالا با استاندارد ملی می‌باشد. تولید، توزیع و فروش کالاهای مشمول اجرائی استاندارد با کیفیت پایین‌تر از استاندارد یا بدون علامت استاندارد ایران ممنوع می‌باشد.

2- استاندارد تشویقی

به استاندارد ملی اطلاق می شود که رعایت آن اختیاری می باشد.

" استاندارد حلال "

امروزه یکی از موضوعات اساسی و چالش برانگیز در جهان اسلام، رعایت احکام الهی در تهیه و تأمین مواد غذایی حلال است. در این راستا، جمهوری اسلامی ایران تلاش کرده است دیدگاههای خود را که برگرفته از اعتقادات و باورهای دینی و مذهبی است، مطرح کند. از جمله اقدامات به عمل آمده در این زمینه عبارتند از:

- 1- تدوین استاندارد ملی به شماره 12000 «غذای حلال – راهنمای عمومی استاندارد غذای حلال» - هدف از تدوین این استاندارد، تعیین الزامات و ویژگیهای پایه برای انطباق مواد اولیه و فرآورده های غذایی (در هر مرحله از زنجیره غذایی) با احکام و قوانین اسلام، منطبق با الزامات مذهب فقه جعفری است.
- 2- همکاری در تدوین استانداردهای OIC (سازمان تعاون اسلامی) - راهنمای عمومی غذای حلال - نظر به اینکه سازمان ملی استاندارد ایران طبق قانون، مسئولیت تدوین استاندارد محصولات تولیدی و خدماتی را داشته و همچنین در سطح بین المللی به عنوان تنها مرجع قانونی در این زمینه است، لذا ایران با تأکید بر مشترکات و پرهیز از اختلافات، اقدام به تهیه پیشنویس استاندارد مذکور کرد که نتیجه آن استاندارد است که براساس مشترکات همه مذاهب است.
- 3- تصویب نشان حلال – براساس بند 16 ماده 20 مجموع قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد ایران، تصویب طرح علائم استاندارد به عنوان علائم رسمی دولتی به عهده شورای عالی استاندارد است.